

באתי לגני ה'תש"י

פרקים י"א-ט"ו

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קונטרס ער.

קונטרס

י"ו-ג שבט ה'תש"י

מכבוד קדושת

אדמו"ר יוסף יצחק

זצוקלה"ה זבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

הוצאה חדשה עם הוספות

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

770 איסטערן פארקוויי ברוקלין, נ. י.

שנת חמשת אלפים שבע מאות עשרים ושמונה לבריאה

KEHOT PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway

Brooklyn 13, N. Y.

Printed in the United States of America

Basi LeGani 5710

Chapters 11-15

באתי לגני

Basi LeGani

•

The Last Chassidic Discourse
by the Previous Lubavitcher Rebbe
Rabbi Yosef Y. Schneersohn נ"ע
Yud Shevat 5710 (תש"י; 1950)

and

The First Chassidic Discourse
by the Lubavitcher Rebbe
Rabbi Menachem M. Schneerson שליט"א
Yud Shevat 5711 (תשי"א; 1951)

KEHOT PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway
Brooklyn, New York 11213

5750 • 1990

ה' תהא שנת נסים

IN LOVING MEMORY OF
 Horav **Schneur Zalman Halevi** ע"ה
 ben Horav **Yitzchok Elchonon Halevi** ה"ד
Shagalov
 Passed away on 21 Tamuz, 5766
 Reb **Dovid Asniel** ben Reb **Eliyahu** ע"ה
Ekman
 Passed away on 5 Sivan - Erev Shavuot, 5765
 Mrs. **Devora Rivka** bas Reb **Yosef Eliezer** ע"ה
Marenburg
 Passed away on the second day
 of Rosh Chodesh Adar, 5766
 Reb **Yitzchok Moshe** (Ian)
 ben Reb **Dovid Asniel** ע"ה
Ekman (Santiago, Chile)
 Passed away on the 24th day of Shevat, 5769
 ת. נ. צ. ב. ה.
 AND IN HONOR OF
 Mrs. **Esther Shaindel** bas **Fraidel Chedva** שתחיל
Shagalov
 DEDICATED BY
 Rabbi & Mrs. **Yosef Y. and Gittel Rochel** שיחיי
Shagalov

Reprinted with permission by:
Moshiach Awareness Center,
 a Project of:
Enlightenment For The Blind, Inc.
 602 North Orange Drive.
 Los Angeles, CA 90036
 Tel.: (323) 934-7095 * Fax: (323) 934-7092

<http://www.torah4blind.org>
 e-mail: yys@torah4blind.org

Rabbi Yosef Y. Shagalov,
Executive Director

Printed in the U.S.A.

לעילוי נשמת
 הרה"ח התמים ר' **יצחק אלחנן הלוי** ה"ד
 ב"ר **יהודא לייב הלוי** ע"ה **שגלוב**
 שנאסר לרגלי מסירות נפשו בעד החזקת היהדות
 ביום ד' תשרי ה'תרח"צ ונרצח במאסרו
 ביום כ"ה טבת ה'תרח"צ
 וזוגתו הרבנית בעלת מסירת נפש וכו' מרת **מאריאשא**
 בת הרה"ח וכו' ר' **בן-ציון** ע"ה **שגלוב** (גארעליק)
 נלב"ע בשיבה טובה ביום כ"ף טבת ה'תשס"ז
 ת. נ. צ. ב. ה.
 *
 נדפס ע"י בתם
 מרת רחל תחיל לוי

הוכן לדפוס ע"י
 יוסף יצחק הלוי בן אסתר שיינדל
 דפי ספר המאמרים באתי לגני חלק א'
 באדיבות אתר: www.otzar770.com

בס"ד, פורים, ה'שי"ת.

יא) **ולבאר** בעומק יותר מה שישראל נק' בשם צבאות הוי', דשם צבאות הוא שם קדוש, שהוא מהו' שמות שאינם נמחקים, ושם זה נתגלה ע"י הנביאים. דבתורה לא נזכר שם צבאות, ונזכר רק צבאות הוי' וקאי על ישראל, וצ"ל מהו זה המעלה, כלומר בשביל איזה מעלה ומדריגה נק' ישראל בשם צבאות הוי'. והתואר הזה ניתן לישראל ביציאתם ממצרים דוקא. אך הענין הוא דהנה איתא במד"ר (שמות פ"ג) שמי אתה מבקש לידע לפי מעשיי אני נקרא, וכשאני נלחם עם הרשעים אני נקרא צבאות, א"כ מובן דשם צבאות הוא שם דמלחמה, וכן אי' בשערי אורה לר"י"ג, דשם צבאות הוא בנו"ה ומשם נמשכות כל המלחמות שבעולם, וצ"ל מהו השייכות דמלחמה לנצח והוד שיהי' משם נמשכים כל המלחמות שבעולם, והנה ענין הנצחון שייך בגדול דוקא, דמי שהוא שפל בערך, הנה אם יאמר אדם כנגדו לא ינצח (אלא יכול לענות עזות), ודוקא מי שהוא גדול הרי יש בו מדת הנצחון, דכאשר יאמר אדם דבר נגדו או יעשה דבר שאינו כרצונו, הנה ינצח כנגדו להוציא כאור צדקו, והוא ע"ד שארז"ל (יומא כג. א) כל ת"ח שאינו נוקם ונוטר כנחש אינו ת"ח, ופרש"י נוקם נקמתו ונוטר איבה בלבו כנחשו' הדיוק נחש דוקא מבואר שם*). והקשה בגמרא והא כתיב לא תקום ולא תטור, ומ"מ הרי יש היתר לת"ח להיות נוקם ונוטר, אמנם הנקימה והנטירה שמותרת לת"ח (ועוד יותר שמחוייב בה) אינו ח"ו הנקימה והנטירה האמורה בתורה, וכאמרם ז"ל שם ההוא בממון הוא דכתיב, והיינו דהנקימה ונטירה המחוייבת לת"ח אינה בשביל ממון, או הבאה ע"י ממון ומ"מ ה"ז נקימה ונטירה, אלא שיש תנאי בדבר, שיהי' ת"ח דוקא, ות"ח הוא שמקבל מן החכמה. והו"ו טפל אליה, והיינו דכל עשייתו ועניניו הוא בשביל החכמה, שזהו בכללות ענין הנצחון, והנצחון הוא בגדול דוקא, וכל מי שגדול יותר, מדת הנצחון הוא ביותר אצלו, ולכן המלך שגדול מכל העם, דזהו מעלת המלך שהוא בחיר העם וגדול מהם וכמ"ש גבי שאול* (שמואל א' ט' ב') ואין איש מבני ישראל טוב ממנו משכמו ומעלה גבוה מכל העם, ולכן הנה בו שייך ענין הנצחון יותר לגלות רצונו וחפצו ולהוציא נצחונו, דזהו ג"כ סיבת ענין המלחמה להוציא הנצחון. דהנה במלחמה הרי יש ב' ענינים הא' לשלול שלל ולבוז בו, והב' ענין המלחמה הוא להוציא נצחונו שיהי' כרצונו וחפצו שזהו עיקר המלחמה, וענינה להוציא נצחונו, דמלחמה לשלול שלל ולבוז בו הוא מלחמה של כח וגבורה בלבד, ומלחמה בכללות כלומר ההשכלה שבמלחמה הוא להוציא הנצחון שיהי' כחפצו ורצונו, אמנם ג"ז ענין הנצחון הוא דוקא כשיש מנגד המונע ומעכב ואז שייך נצחון, דבלא מנגד אינו שייך ענין הנצחון כלל ומנהיג מלכותו כחפצו, אמנם כאשר חפץ באיזה דבר וישנו מנגד לזה, אז

באתי לגני

Basi LeGani

The Last Chassidic Discourse
by the Previous Lubavitcher Rebbe
Rabbi Yosef Y. Schneerson נ"ע
Yud Shevat 5710 (תשי"י; 1950)

Based on a Translation by Rabbi Eliyahu Touger

The First Chassidic Discourse
by the Lubavitcher Rebbe
Rabbi Menachem M. Schneerson שליט"א
Yud Shevat 5711 (תשי"א; 1951)

Based on a Translation by Rabbi Sholom B. Wineberg

Edited by Uri Kaploun

ע"י הנביאים: ברכות לא, ב. ונתבאר בתו"א ותו"ח ר"פ כא.
מבואר שם: עיי"ש בחדא"ג מהרש"א. — ולהעיר מערכין טו, ב: אתה מה הנאה יש לך.
מן החכמה: תו"א פ' יתרו סד"ה משה ידבר.
ולכן המלך: גבי שאול: להעיר מיומא (שם) שברז"ל כל ת"ח שאינו נוקם כו'
בא אחרי ברז"ל מפני מה נענש שאול מפני שחל על כבודו.

The following *maamar*, comprising chs. 11-15 (i.e., Part III) of the series of discourses with the general title of *Basi LeGani*, was released in advance for study on Purim 5710 (1950).

Part III

11.

Let us examine from a deeper perspective why the Jewish people are called צבאות ה' , the hosts of G-d.

The word *Tzvaos* is one of the seven holy Names of G-d that may not be erased. It was first revealed as such by the Prophets,¹³⁰ for in the Torah it is used only in reference to the Jewish people. Let us now seek to understand what particular quality of the Jewish people earned them the title of "the hosts of G-d," and why it was first accorded them when they left Egypt.

[Concerning the unique significance of each of the Divine Names,] the *Midrash Rabbah* (*Shmos* 3:[6]) writes: "Do you desire to know My Name? — I am named according to My deeds.... When I wage war against the wicked I am called *Tzvaos*." It is clear, then, that this is a name of war. So too we read in *Shaarei Orah* of R. Yosef Gikatilla: "The Name *Tzvaos* relates to the *Sefiros* of *Netzach* and *Hod* [lit., 'victory' and 'glory'], and from there evolve all the wars in the world."

The attribute of [seeking] victory is to be found only in a great man. If someone speaks up in defiance of a lesser man, he may retort boldly, but he will not overrule him. A great man, however, will endeavor to vanquish anyone who speaks or acts contrary to his will, and will seek to establish the truth of his position. Indeed, the Sages teach that "any scholar who does not bear a grudge and seek revenge like a snake is not a scholar" (*Yoma* 23a). *Rashi* explains that the scholar will seek

עומד בנצחון כנגדו ומוציא נצחוננו, ובשביל ניצוח המנגד הרי מבובז כל סגולות האוצרות דהון יקר הנאסף והנקבץ במשך כמה שנים מדור אחר דור ואשר מעולם לא השתמש מזה לשום דבר, וכמוס וחתום מעין כל רואה הנה בעת ניצוח המלחמה הוא מבובז כל האוצרות, והוא לפי דמדת הנצחון הוא למעלה מרצון ועונג. והנה כל העונג הנעלה והנפלא שיש בסגולות מלכותו ואוצרות יקרו הנה אינו תופס מקום כלל לגבי הנצחון, והוא לפי שמדת הנצחון הוא למעלה מעונג, ועוד יותר שגם חיו משליך המלך מנגדו, ומצד גדול הנצחון עומד בעצמו בקשרי המלחמה, והוא לפי שהנצחון נטוע ומושרש בעצם הנפש למעלה יותר מכחות הגלויים שבנפש, והיינו שהוא למעלה מהאור והחיות שבא בגילוי, ולזאת הוא מפקיר את חיו, ומכ"ש שהוא מבובז אוצרותיו ותענוגיו מלכים, דהסדר בזה הוא, דבעת מלחמה פותחים את האוצרות ונותנים אותם ע"י שרי הפקידים שהם פקידי החיל, והכוונה בזה הם אנשי החיל שהם דוקא עושים את הנצחון. והדוגמא מזה יובן למעלה דישנו ג"כ בחינת אוצר, והוא מה דכמוס וחתום, וכמ"ש יפתח הוי' לך את אוצרו הטוב, וכהבקשה ואוצרך הטוב לנו תפתח, ומאוצר מתנת חנם חננו כו' שהם אוצרות החתומים, ובעת המלחמה פותחים את האוצרות שמוסרים אותם ע"י פקידים, שהם פקידי החיל, אמנם הכוונה הוא בשביל החיל, לפי שהן הנה המביאים את הנצחון. וזהו דישאל נק' צבאות הוי' לפי שהם אנשי החיל אשר הם עושים רצונו של מקום לנגד את המנגד ולהם פותחים אוצר העליון בשביל ניצוח המלחמה לנגד את המנגד.

יב) והנה להבין ענין האוצר למעלה הוא, דהנה אי' בת"י אור א"ס למעלה עד אין קץ ולמטה עד אין תכלית, והנה מה שאמרנו למטה עד אין תכלית הכוונה שהגילוי וההתפשטות הוא בבחי' א"ס ובל"ג כלל, דזהו קריאת שם דשם אור א"ס, דהאור עצמו הוא א"ס, וטעם הדבר הוא לפי שהאור הוא מעין המאור, דזהו"ע ומעלת האור, דהאור עם שהוא הארה לבד ולא עצם ומ"מ הנה זהו מעלתו שהוא מעין המאור, ולהיות שהעצמות הוא בבחי' פשיטות ובבחינת אין סוף לכן הנה גם האור שהוא מעין המאור הוא בבחינת א"ס, וזהו אור אין סוף שהאור עצמו הוא בבחינת אין סוף, והנה מהאור הזה היו עולמות וספירות עד אין קץ ובל"ג כלל, ובאופנים אחרים לגמרי, והיינו שהעולמות והספירות גופא הן בל"ג, לבד זה שהם בל"ג במספרם, וכמאמר בפי' ענין ספי' אין קץ שהספי' עצמן הן בל"ג לבד שהם במספר בל"ג, וכדאיתא באדר"י כהאי בוצינא דאתפשט לכל סטר ועיבר וכד תסתכל למינדע לון לא תשתכח אלא בוצינא בלחודיהי (כהנר הזה אשר אורו מתנוצץ לכל עבר ופינה, וכאשר תסתכל בו לידע אותו לא תמצא אלא הנר בלבד), דלהיות בבחינת פשיטות בעצם לזאת הוא בא כריבוי התחלקות מדריגות עד אין שיעור, דזהו אומרו דאתפשט לכל סטר ועיבר, אבל לאמיתתו

והוא לפי : ראה בכ"ו באריכות סד"ה צדקת פרונו תרפ"ט (קונטרס דרושי חתונה).
מאמרי פסח תש"ט (קונטרס סה).
איתא בת"י : הוכא ונתבאר באריכות בהמשך חרס"ו ד"ה וילך הוי' את הים ואילך.
וכדאיתא באדר"י : זהר ה"ג רפח. א. עיי"ש.

130. *Berachos* 31b; explained in *Torah Or* and *Toras Chayim*, beginning of *Parshas Bo*.

הוא בוצינא בלחודוהי, שהוא בחינת חד, וכמאמר * אנת הוא חד ולא בחושבן, ולהיותו בבחינת חד בעצם הנה כאשר הוא בא בהתגלות הוא ולא בחושבן, והוא בבחינת ריבוי ביותר, אבל לאמיתתו הוא בבחינת חד ממש. והנה מה שנאצלו הספירות במספר עשר, כדאיתא בס"י, עשר ספירות עטר ולא תשע עשר ולא אחד עשר, הנה זהו ע"י הצמצום שהי' באור א"ס ב"ה, דעל ידי הצמצום הרי בא האור והגילוי בבחינת מדה וגבול, ולכן הם במספר ע"ס, ובכ"ז הנה אחר הצמצום נתהוו מ"מ עולמות בל"ג ובלי שיעור, וכמ"ש ועלמות אין מספר, וכמארו"ל א"ת עלמות * אלא עולמות שהן עולמות בלי שיעור ומספר כלל, וכדאיתא באד"ר * בגולגלתא יתבי תריסר אלפי עלמין, והמספר הזה די"ב אלף הוא רק לפי הענין שמדבר שם, שזהו מספר כזה, אבל באמת הוא בל"ג, עד שגם במדריגה היותר תחתונה דמדריגת האצילות שהוא בחינת מלכות דאצילות הנה בא ממנה הריבוי והתהוות עד אין מספר, וכמ"ש מה רבו מעשיך ומה גדלו מעשיך שהם ריבוי הנבראים וגדולי הנבראים (כמבואר בד"ה וראי), דכ"ז הוא לפי שהאור הוא אין סוף ובל"ג, ולכן הנה גם כמו שבא ע"י הצמצום הנה ההתהוות הוא בלי מספר וגבול.

יג) והנה מה שאומר למטה עד אין תכלית, קאי על הגילוי וההתפשטות שהוא בבחי' התפשטות בבחי' אין סוף ואין שיעור ובל"ג ממש עד למטה מטה, במדריגות היותר אחרונות והיותר תחתונות, וזהו אוא"ס למטה עד אין תכלית שהתפשטו האור הוא בבחינת א"ס ובל"ג כלל, עד מדריגה היותר מטה מטה. דהנה עולמות הא"ס שלפני הצמצום, ועולם האצילות דשם מאיר האור אין סוף בגילוי, ה"ה כלים לאור אין סוף, להיות דגם הכלים ה"ה אלקות ממש, וא"כ אין פלא כלל דהאור א"ס מאיר שם בגילוי, וכן אין פלא מה שהם יכולים לקבל אוא"ס הגלוי, אבל עולמות בי"ע ה"ה בחינת מטה, דכלים דאצילות הם כגופא לנשמתא, משא"כ בי"ע הם בחי' לבושים, וכמבו' בפתח אלי' דכמה לבושים תקינת לון דקאי על בי"ע שהם רק לבושים בלבד לאור הכלים דאצילות (שהם בבחי' גופא כנ"ל המתלבש בהם) וכמאמר * אימא עילאה מקנא בכורסיא, דאימא עילאה הוא בחינת בינה דאצילות ה"ה מקנא בכורסיא עולם הכסא שהוא עולם הבריאה, שית ספירן ביצירה ואופן בעשי', דלכן נק' בי"ע מטה לפי שהם רק לבושים לאור האצילות, ובלבושין דבי"ע אומר דמינייהו פרחין נשמתין לבני נשא שהם הנשמות, דהנה רוב הנשמות הן נשמות דבי"ע ורק חד בדרא כדורות הראשונים הם נש' דאצילות אבל רוב הנשמות הם נש' דבי"ע, אלא שבבי"ע גופא הנה הנשמות הם פנימי' ומלאכים חיצוני' ועולמות הם חיצוני' דחיצוני' ובריבוי ההשתלשלות דהשתל' האור בבי"ע ממדריגה למדרי' בריבוי

וכמאמר : אליהו בת"ז בהקדמה.

א"ת עלמות : זח"ג עא, ב. הקדמת ת"ז קרוב לסופה. וראה ג"כ זח"ג נח, ב. וכדאיתא באד"ר : זח"ג קכח, ב. — להעיר מאגרת הקדש ס"י ד' (קל, א) לקרית פ' במדבר רד"ה וארשתין.

בד"ה וארא : ראה תו"א ד"ה ורא — השני.

וכמאמר אימא : ת"ז ת"י וא"י.

רוב הנשמות : ראה לקרית שה"ש עור ביאור ע"פ יונת. ושי"נ.

revenge and maintain a bitter grudge in his heart as a snake does. (The reason that the snake is used as a metaphor is explained there.¹³¹) The *Talmud* questions the above-quoted teaching of the Sages, noting that the Torah commands: לא תקום ולא תטור — “You shall not avenge nor bear a grudge.”¹³² And the *Talmud* itself answers that a sage is permitted such conduct, for the vengeance and the grudge allowed him (and indeed required of him) are not (G-d forbid) of the kinds forbidden in the Torah, which are related to money [or other material matters].

He who is permitted such conduct must be a sage of unquestioned integrity. Indeed, the Talmudic term for “sage” — תלמיד חכם — implies one who is a self-effacing *disciple of wisdom*;¹³³ it is for the sake of wisdom that he directs all his actions and affairs.

This attitude lies at the root of [a true desire for] victory, and it applies only to a man of stature. Moreover, the greater the individual, the greater this desire. A king, for example, is chosen from his entire nation on account of his superior stature. Thus we read of Shaul HaMelech:¹³⁴ ואין איש מבני ישראל — “There was no better man than he among the Children of Israel; from his shoulders and upwards he was taller than any of the people” (*I Shmuel* 9:2). Such a king has a greater tendency to express his desire for victory, even to go to war, and to triumph.

A war may be motivated by the desire for spoil, or — more basically — by the desire to win in a battle of conflicting wills. In the former case, a war is merely a test of strength and courage. A war of the latter kind will be a battle of wits, if the king is to achieve the kind of victory that will satisfy his will.

The desire for victory will be aroused only when the king is opposed by a formidable obstacle; without it, he rules his

131. See *Chiddushei Aggados of the Maharsha, ad loc.*; cf. the statement, הנהא יש לך (Arachin 15b).

132. [Vayikra 19:18.]

133. *Torah Or, Parshas Yisro*, at the end of the *maamar* beginning *Moshe Yedaber*.

134. Note that the above quotation from *Yoma* about the scholar who does not avenge, etc., follows immediately after this teaching of the Sages: “Why was Saul punished? — Because he forwent the honor due to him.”

domain as he pleases. Once his wishes are challenged, however, then in order to secure victory he will squander all the rare treasures that have been collected year after year, generation after generation, precious resources that have never been used for any other purpose, and that have been hidden and sealed from all eyes.

The reason:¹³⁵ A man's desire for victory is rooted higher in the soul than his will or his desire for pleasure. Hence the most intense delight that he could ever have from his rarest treasures is meaningless when weighed against his desire for victory. In fact he will even risk his very life and take up his position in the thick of battle, because his drive to win is rooted in the very essence of his soul, higher than the soul's consciously revealed faculties, its spiritual light and life-force. When war breaks out the royal treasure vaults are thrown open. Their resources are entrusted to the commanding officers in order that they should reach the rank and file soldiers, for it is they who will secure victory.¹³⁶

This parable describes the spiritual worlds. There, too, there are sealed and hidden treasures, like those of which the Torah speaks: "G-d will open His goodly treasure house for you."¹³⁷ In the prayers, likewise, we ask: "Open for us Your goodly treasure house."¹³⁸ And elsewhere: "Graciously grant us Your gift from the storehouse of unearned bounty."¹³⁹ In time of war, these sealed treasures too are entrusted to

המדרי' הרי מתעלם ומסתתר האור ממדרי' למדרי' עד שבהגיע האור לעולם הגלגלים והמזלות הרי מתעבה ומתגשם, ולכן כל ההשפעה והגילוי בעולם התחתון ועולם הגשמי דעוה"ז הוא ע"י הגלגלים ומזלות. וכמש"נ וממגד תבואות שמש וממגד גרש ירחים, וכמאמר' אין לך עשב מלמטה שאין לו מזל מלמעלה המכה בו ואומר לו גדל, שהוא בא מאור וחיות האלקי ששופע דרך הגלגלים ומזלות, וזוהו השפלה גדולה מה שהאלקות בא בעולם והסתר גדול כ"כ, בריבוי העלמות והסתרים דריבוי ההשתל' דבי"ע עד שבא בהשפעה חיצוני' וגשמי', ובפרט כמו שבא בהריבוי צמצומים העלמות והסתרים עד שיכול להיות דבר ההיפך מאלקות לגמרי, והיינו לשכוח על הוי' לגמרי ח"ו, ומכ"ש כמו"ש בקליפה וסט"א לאמר לי יאורי ואני עשיתיני, שזוהו היפך האמת ממש, דהאמת הוא דויברך יעקב את פרעה (ואיתא בתנחומא הובא ברש"י במקומו), ובמה ברכו, ברכו שיעלה נילוס לקראתו, והוא השפעת הטוב העליון שנמשך, הנה פרעה מלך המצרים וגבולים הוא עוד כפוי טובה ואומר לי יאורי ואני עשיתיני, שהוא היפך האמת, אשר כמו"כ ישנו גם בעבודה בכל או"א בבעלי עסקים ויושבי אהל, דבבעלי עסקים הוא מה שחושב דכחי ועוצם ידי עשה לי את כל החיל הזה, דהגם שיודע ומאמין שהוא הנותן לך כח לעשות חיל, וברכת הוי' היא תעשירי, ומוזכר ש"ש על כל דבר ודבר בעסקו, ומ"מ הנה חושב דכחו ועוצם ידו, היינו דחכמתו עמדה לו, ולזאת הנה בזמן העילוי, בכל הענינים, יעוז בהוותו, שהוא מתגאה בעצם מהותו, ונדמה לו כי חכמתו עמדה לו, וכן להיפך בזמן הדוחק ח"ו הוא בנמיכת רוח ושפלות דשניהם אינם אמת, דמאחר דברכת הוי' היא תעשירי הרי צ"ל בהשוואה בהרגש נפשו, אלא דיש בו חסרון, דכמו"כ הוא ביושבי אהל, דהגם שלומד תורה ויודע שהוא תורת הוי' ובכ"ז הרי אפשר חלילה שבכח התורה אומר דבר הלכה שהוא היפך התורה, והוא כדוגמת בעלי העסקים דהגם דמאמין בהוי' באמונה פשוטה שהוא ית' הנותן כח לעשות חיל, וברכת הוי' היא תעשירי, ובכ"ז הנה כאשר עניניו מצליחים לבו זחוחה עליו ויתגאה בעצמו כו', וכאשר ח"ו דחוק לו ה"ז מעיק לו ביותר ושפל בעיני עצמו, דטעם הדבר הוא לפי דעצם יסוד העסק אינו כדבעי, דזה שמאמין דהוא ית' הנותן כח לעשות חיל, הוא רק אצלו באמונה פשוטה בלבד, אבל יסוד העסק והמו"מ אינו כדבעי להיות ע"פ התורה, ולכן היוצא מזה הוא כנ"ל. וכן הוא ביושבי אהל דהגם שלומד תורה ויודע שהוא תורת הוי', אבל עצם הלימוד וגוף הידיעה אינם כדבעי, והוא דכאשר לומד את התורה, והיינו בעת לימודו שוכח על נותן התורה, כ"א הוא אצלו ענין שכלי, ולהיותו אצלו שכלי בלבד, הנה אח"כ כשיודע מה שלמד, הגם שיודע שזוהו תורת הוי', ובכ"ז הרי גם הוא שכלי, ולכן יכול ח"ו לומר דבר ולדייק ענין בשכלו מה שהוא היפך התורה, והיינו דכללות הענין דהגם שמקבל חיות מאלקות ממש, ומ"מ יכול להיות ח"ו היפך האלקות, והוא לפי שהאור בא בריבוי צמצומים העלמות והסתרים ביותר, דזוה"ע הטבע לשון טובעו בים סוף, שהאור הוא מוטבע בהסתר וההעלם ביותר, שבא מריבוי ההשתלשלות דהאור, שמשתלשל ממדריגה למדריגה עד המדרי' היותר אחרונות.

אין לך עשב : ראה ב"ר פ"י, ו. זח"א רנ"א, א. ועוד.

135. Explained at length at the end of the *maamar* beginning *Tzidkas Pirzono*, 5689 (in *Kuntreis Derushei Chasunah*); the *maamarim* of Pesach 5709 (in *Kuntreis* 65).

136. [In explaining this chapter, the Rebbe *Shlita* has commented that these words aptly describe the activities of their author, the Previous Rebbe. He fought fiercely to overcome the challenges brought about by the darkness of *galus*. He risked (and sacrificed) his own life and revealed the ancient treasures of the kingdom — the deepest secrets of the Torah.

These were then entrusted to the rank and file soldiers; i.e., they were expressed in a manner that could be understood and appreciated by all.]

137. [*Devarim* 28:12.]

138. [*Tefillas Neilah (Machzor)*, p. 383.]

139. [*Selichos*.]

officers, who distribute them among the simple soldiers, for it is they who will secure the victory.

This, then, is why the people of Israel are called the hosts of G-d, for it is they who do G-d's will, standing their ground in the cosmic campaign against the opposing forces. And it is for them, therefore, that the vaults of heavenly treasures are thrown open.

יד) והנה בכ"ז ואחז מחי' את כולם כתי' דהארזת אור אלקי הרי נמשך להוות ולהחיות את כל הנבראים מאין לישי. וכדאי' באגה"ק סי' ד' דהארזת דהאר' דהארזת הוא בכל הנבראים ונוצרים ונעשים כו', שהוא האור והחיות אלקי שנמשך בכל הנבראים. וכמאמר הזן ומפרנס מקרני ראמים * עד ביצי כנים. דהארזת והחיות מאיר ונמשך גם במדרי' היותר תחתונים והיותר שפלים. וכמ"ש אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך, דזהו התבוננות גדולה בגדולת הוי' שנמשך בכל סדר ההשתלשלות ממדרי' למדרי' עד מדרי' ברואים היותר שפלים, וביכולת כל אדם ואדם גם הפשוט ביותר לידע זאת, שרואה גדולת הוי' (וכמבו' בד"ה וארא הנ"ל בענין גדול הוי' כו' בעיר אלקינו. גדולת הוי' מריבוי הנבראים כו'). והתבוננות זו עושה התפעלות גדולה בנפש, מזה שרואים במוחש ממש, וכ"ז הוא לפי שהאור הוא א"ס בעצם, ע"כ אין סוף ג"כ להתפשטותו, בריבוי המדריגות וההשתל' עד למטה מטה ממש כו', ובכ"מ שהוא נמשך ומתפשט אינו בהתפעלות והשתנות כלל, דאינו כדמיון הנשמה והגוף, דהנשמה הרי מתפעלת ממקרי הגוף, אבל האור האלקי המחי' ומתווה אינו מתפעל ואינו משתנה כלל, ומה שיכול להיות שינוי בהאור ע"י ההתלבשות, והיינו מה שהתלבשות פועל איזה שינוי הוא רק בהחיות שבבחינת כח, וידוע דחיות שהוא בבחי' כח הוא מהכלים דבי"ע, דכלים דבי"ע ה"ה בבחינת מציאות וכדאיתא באגה"ק הנ"ל דראשית היש הן כלים דבי"ע, ומש"ז שייך בהם השינוי וההתפעלות, אבל באור המחי' אין בו שום שינוי והתפעלות כלל, לפי שאינו מתערב. וכמ"ש אין קדוש כהוי' ואי' בזהר* כמה קדישין אינון ולית קדוש כהוי', דקדוש הוי' אינו כמו כמה קדישין דסדר השתלשלות, דקדישין שבסדר השתל' הוא שקדוש ומובדל וקדושתם הוא שאינם באים בהתלבשות, אבל כאשר מתלבשים ה"ה בבחינת תפיסא, ותפיסא פועל שינוי, משא"כ קדוש הוי' שהוא בחינת האור, דאינו דומה להקדישין דס' השתל', והוא מה דאינו מתלבש, וכאשר בא בהתלבשות הרי אינו בבחינת תפיסא, לפי שאינו מתערב, והוא כדוגמת האור למטה שמאיר, ומ"מ אינו מתערב, וכמו ער"מ האור שמאיר דרך הזכוכית, ויש זכוכית אדומה ירוקה ולבנה * דיש חילוקים במראות אלו, אבל האור ה"ה פשוט ובלתי יש בו שום מראה כלל ממראות הזכוכית, לפי שהוא רק מה שמאיר ע"י, וגם אם מאיר ע"י בהתלבשות, מ"מ הרי אין האור נתפס, לפי שאינו מתערב. וכמו"כ יובן דרך דוגמא, בהאור חיות אלקי המחיה שאינו משתנה כלל, ואין בו שום התפעלות ושינוי, וכ"ז הוא לפי שהאור הוא אין סוף בעצם, ע"כ הנה גם התפשטותו הוא בבחינת א"ס, שנמשך בכל המדרי' עד המדרי' היותר אחרונות היותר תחתונות, כמו הברואים היותר שפלים בתכלית, ובכ"מ שהוא נמשך אינו מתפעל ואינו משתנה, ולהיותו בבחינת פשיטות בעצם, ע"כ בא בריבוי התחלקות מדריגות בלי שיעור ובל"ג כלל, וזהו למטה מטה עד אין תכלית, שהוא בהתפשטות ובגילוי עד גם במדרי' היותר שפלים בתכלית.

הזן ומפרנס : ראה ע"ז ג. ב.

ואיתא בזהר : ח"ג מד, א. וראה לקו"ת שה"ש רד"ה צאינה וראינה (הראשון).
דרך הזכוכית . . . אדומה ירוקה ולבנה : המשל דהארזת דרך זכוכית הובא בפרוס
שער ד' ס"ד בענין הספירות, ומה שתפס אדומה ירוקה ולבנה י"ל מפני שהם בג' הקוין.
ראה וחי' עא. ב. לקו"ת שה"ש סדיה הנך יפה.

12.

We can understand what is meant by the heavenly treasure house in terms of a statement in *Tikkunei Zohar*:¹⁴⁰ “G-d’s infinite light extends upward without bounds and downward without end.” The latter phrase means that the revelation and diffusion of this light are utterly infinite.

Hence the name אור אין סוף, which indicates [not merely a light that emanates from G-d Who is infinite, but] that the light itself is infinite, because it resembles its Luminary. This represents the unique quality of light, for though it is merely a ray [from a source] and not the essence [of the source], it nevertheless resembles its source. Hence, since [G-d’s] essence is uncompounded and infinite, the light that resembles it is likewise infinite.

Now light of this kind would bring into being worlds and *Sefiros* without number or end, worlds utterly different [than those we know]. Their infinity not only in number but also in nature is implied in the [Kabbalistic] expression “*Sefiros* without end.” The *Idra Zuta*¹⁴¹ compares such a *Sefirah* to “a candle whose light is diffused to all sides and corners [and hence may appear to be many lights], but when you look at it in order to know it, you will find only one candle.” Because the light [of such a *Sefirah*] is essentially simple, it can find expression in a limitless multiplicity of diverse levels: its “light is diffused to all sides and corners.” In truth, however, there is only one candle; [i.e., the light is the multiple expression of an essential unity].

This is the unity spoken of in the statement,¹⁴² אנת הוא חד — “You are One, but not in the numerical sense.” Since G-d is essentially one, He transcends numeration when He reveals Himself; He is essentially One, even though His revelation is multifaceted.

טו) והנה כשם שאוא"ס הוא למטה מטה בהתפשטות וגילוי עד אין שיעור ומספר כלל, הנה כמור"כ הוא אוא"ס למע' מע' עד אין קץ בבחי' העלם האור שהוא בהעלם אחר העלם, ובעילוי אחר עילוי, בבחי' העדר האור והעדר הגילוי, ובכללות הו"ע הצמצום שהי' באור אין סוף ב"ה, שהוא התעלמות האור והתכללות בעצמותו ית', דהנה לפני הצמצום הי' האוא"ס בגילוי, וכמ"ש בע"ח טרם שנאצלו הנאצלים, הי' אור עליון פשוט ממלא כל המציאות, והיינו שהי' גילוי אוא"ס, פי' דמה שהי' נרגש בפשיטות הוא אוא"ס, אבל בחינת המציאות והישות לא הי' נרגש כלל, והיינו שהי' גילוי אוא"ס הבל"ג, והענין בזה הוא, דהנה איתא בעבודת הקדש' הא"ס ב"ה כשם שיש לו כח בבבוע"ג כמו"כ יש לו כח בגבול דא"ת שיש לו כח בבבוע"ג ואין לו כח בגבול הרי אתה מחסר שלימותו וא"ס הוא שלימותא דכולא, ופי' דשלימות הא"ס הוא כולל בל"ג וגבול, ולפ"צ הי' גילוי האוא"ס הבל"ג, וכח הגבול שבא"ס הי' בהעלם, וזהו אומר הי' אור עליון פשוט שהוא אוא"ס הבל"ג ממלא כל מקום המציאות שהי' נרגש רק בחי' הא"ס הבל"ג, וכח הגבול שבא"ס שהוא בחינת המציאות והישות לא הי' נרגש כלל, וע"י הצמצום הנה נתעלם האור א"ס ומה שנגש בפשיטות הוא בחינת הישות המציאות ואור אין סוף הרי אינו נרגש, דהגם דאת השמים ואת הארץ אני מלא, והצמצום הוא רק לגבינו אבל לגבי ית' הרי הצמצום אינו מסתיר כלל, ומאיר לאחר הצמצום כמו קודם הצמצום, וכמאמר אתה הוא קודם שנברא העולם ואתה הוא לאחר שנבד"ע בהשואה גמורה, ואין הצמצום מסתיר כלל, דהמשל בזה הוא כמו הרב המשפיע שכל לתלמידו, דחפצו הוא שיהי' נטיעותיו כמותו, אמנם בכדי שיוכל המקבל להכיל את ההשפעה ה"ה מסלק את אור שכלו לגמרי וממציא אור שכל שהוא לפי"ע המקבל, ועושה בזה כמה צמצומים והעלמות בכדי שיוכל להתקבל אצל המקבל, א"כ כל הצמצומים הם רק לגבי המקבל, אבל לעצמו אינו צמצום כלל, אשר הדוגמא מזה יובן למעלה כביכול דכללות ענין הצמצום הוא רק לגבינו אבל לגבי ית' הרי אין הצמצום מסתיר כלל, ובאמת יובן ג"ז דגם לגבינו הנה הצמצום הראשון וכל הצמצומים דס' השתל' ה"ה בשביל הגילוי, דלהיות דעיקר ענין הצמצום הוא בכדי שיתקבל כנ"ל במשל, א"כ הרי אין הצמצום מסתיר, ומ"מ הרי האוא"ס אינו נרגש, וגם בחינת האור פנימי שהוא האור והחיות המחי' את כל הנמצאים, הרי יש ברואים כאלו שאינם מרגישים שהוא חיות אלקי, והגם דכל אור"א מרגיש שיש בו חיות המחי' אותו ויודע בבירור שהעיקר הוא החיות, והיינו דהגוף אינו דבר וענין כלל והעיקר הוא החיות, ומ"מ הרי אינם מרגישים שהוא חיות אלקי, ובפרט בריבוי ההעלמות וההסתרים שהאור מתעלם ומסתתר ממדריגה למדריגה עד שיוכל לומר לי יאורי כו' וכחי ועוצם ידי כו' דכ"ז הוא מהעלם והסתר האור ביותר עד שיוכל להיות מוחזק גס כזה שאינו יודע ומרגיש דהטבע הוא אלקות, דכ"ז הוא בכח הא"ס לעשות העלמות והסתרים כאלו, דכשם שההתפשטות באור עד המדרי' היותר אחרונות הוא בכח הא"ס דוקא, הנה כמור"כ הוא כח הא"ס המעלים ומסתיר בריבוי העלמות והסתרים. דזהו

בעבודת הקודש : ח"א רפ"ח. — וראה בכ"ז המשך ר"ה השי"ת פכ"ז ואילך. ד"ה מרגלא בטומי' תשי"ט (קונטרס סה). ועוד.

140. Cited and clarified at length in *Hemshech 5666*, in the *maamar* beginning *VaYolech Havayah Es HaYam*, and in the following *maamarim*.

141. See *Zohar* III, 288a.

142. Of Eliyahu; in *Tikkunei Zohar*, Introduction [III: *Pasach Eliyahu*].

דכתיב אכן אתה א"ל מסתתר, דזה שמסתתר בריבוי העלמות והסתרים הוא
 בחינת אתה ממש, דכשם שחסד א"ל * כל היום, דיום הוא בחינת גילוי ,
 וכמו שהגילוי הוא חסד ושם א"ל, הנה כמו"כ מה שמסתתר ומתעלם הוא
 בחינת אתה ממש. דזהו מה שא' בס"י עומק רים ועומק תחת, דכשם שעומק
 תחת שהוא הגילוי וההתפשטות עד מדרי' היותר אהרונות הוא בחינת כח הא"ס,
 הנה כמו"כ עומק רום בעילוי אהר עילוי הוא בכח הא"ס דוקא, דרך בכח
 הא"ס להעלים ולהסתיר בריבוי מיני העלמות והסתרים, דזהו אור אין סוף
 למעלה עד אין קץ.

דכשם שחסד א"ל להעיר מזחיג ל, ב.

[In view of this apparent multiplicity,] why did exactly ten *Sefiros* emanate from Above? "Ten *Sefiros*," declares *Sefer Yetzirah*; "ten and not nine, ten and not eleven." This state was brought about by the [self-limiting, self-screening] *tzimtzum* of the infinite light. Thanks to it, G-d's infinite light and revelation appear in finite categories. Accordingly, the *Sefiros* are ten in number.

Nevertheless, even after the *tzimtzum*, unbounded and numberless worlds have come into existence. A hint of this may be found in the verse, ועלמות אין מספר — "And maidens without number."¹⁴³ Said the Sages: "Do not read עלמות ('maidens'), but עולמות ('worlds'),"¹⁴⁴ for there are worlds without number. In *Idra Rabbah* we likewise read: "At [the Supernal level that is termed] 'the skull' there are 12,000 worlds."¹⁴⁵ This number is appropriate to the specific concept discussed there. In fact, however, the worlds are numberless. Even the lowest level of the World of *Atzilus*, namely, *Malchus*, gives rise to creation of innumerable multiplicity, as it is written, מה רבו מעשיך — "How manifold are Your works!"¹⁴⁶ Or, in another verse, מה גדלו מעשיך — "How great are Your works!"¹⁴⁷ This multitude of creations and greatness of creations are discussed in the *maamar* beginning *Vaeira*.¹⁴⁸

All this is possible because the light is infinite; hence, in spite of the *tzimtzum*, it gives rise to an infinite multiplicity of creations.

143. [*Shir HaShirim* 6:8.]

144. *Zohar* III, 71b; towards the end of the Introduction to *Tikkunei Zohar*; see also *Zohar* III, 58b.

145. *Zohar* III, 128b; cf. *Iggeres HaKodesh*, Epistle 20 (p. 259); *Likkutei Torah*, *Parshas Bamidbar*, opening passage of the *maamar* beginning *Ve'eirastich*.

146. [*Tehillim* 104:24.]

147. [*Ibid.*, 92:6.]

148. See the second *maamar* entitled *Vaeira* in *Torah Or*.

Chapter 13

13.

Thus the above-quoted phrase — “G-d’s infinite light extends...downward without end” — refers to its revelation and utterly boundless diffusion even as it is revealed at the lowest levels of creation. The infinite worlds that precede the *tzimtzum*, and [even] the World of *Atzilus*, where the infinite light shines overtly, are vessels [i.e., have the capacity] for receiving the infinite light, for the vessels themselves are G-dly. No wonder, therefore, that the infinite light shines there overtly, or that they are able to receive it. The [more limited] Worlds of *Beriah*, *Yetzirah* and *Asiyah*, however, are lower. For the vessels of the World of *Atzilus* are as the body to the soul, while the vessels of these three Worlds are like garments. As it is written in *Pasach Eliyahu*, “You have made garments for them” — a reference to these three Worlds, which are only garments enclothing the light of the vessels of *Atzilus* (which are described as bodies).

It is similarly written, אימא עילאה מקנא בכורסיה — “The Supernal Mother (i.e., the attribute of *Binah* in the World of *Atzilus*) nests in the realm of the throne (i.e., the World of *Beriah*); the Six *Sefiros* [i.e., *Ze’eir Anpin*, the Divine ‘emotive’ attributes] are situated in the World of *Yetzirah*; and *Ofan* [i.e., the *Sefirah* of *Malchus*] in the World of *Asiyah*.”¹⁴⁹ Since these three Worlds are only garments for the light of *Atzilus*, they are called the lower realms.

The above-quoted statement [from *Pasach Eliyahu*] about the garments of these three Worlds continues: “From them souls issue forth to man.” Most souls¹⁵⁰ emanate from these worlds. Only one soul in a generation, [and then, only] in the early generations, derived from *Atzilus*. In fact there are three levels of emanation from these three Worlds: souls emanate from their innermost aspect; angels from their outer aspect; and worlds from their outermost aspect.

---

149. *Tikkunei Zohar*, *Tikkun* 6.

150. For another explanation, see *Likkutei Torah*, *Shir HaShirim*, s.v. *Yonasi*, and see further references indicated there.

By means of the successive stages in the chainlike scheme of spiritual descent that is called *hishtalshelus*, the light of these three Worlds becomes increasingly obscured. When it reaches the realm of the *Galgolim* and *Mazalos* it becomes dense and more material. This descent allows the *Galgolim* and *Mazalos* to monitor the influence and revelation of the Divine light in this lowly, material world. This function is alluded to in the verse, וממגד תבואות שמש וממגד גרש ירחים, — “From the rich harvests brought out by the sun and the rich produce hastened forth by the moon.”¹⁵¹ Another reference to this subject is to be found in the statement of the Sages, לו גדל — “No blade of grass below is without its *Mazal* Above that strikes it with the command: *Grow!*”¹⁵²

[The world, then, is animated] by the G-dly light and life-energy that flows through the *Galgolim* and *Mazalos*. It is a far-reaching condescension for G-dliness to appear in such a concealed manner, through the many downward stages represented by the worlds of *Beriah*, *Yetzirah* and *Asiyah*, to the point that it is expressed in external, material influences.

This is particularly true as G-dliness descends through many *tzimtzumim* and many stages of concealment until it [becomes enclined in a creation that outwardly] is the very opposite of G-dliness. There are beings [of the physical realm] that can (G-d forbid) entirely forget G-dliness. This we see in the forces of evil [whose approach is epitomized in Pharaoh's boast], “The Nile is mine, and I have made it.” This was the very opposite of the truth. For it was Yaakov who blessed Pharaoh, and (as is stated in *Midrash Tanchuma* and cited by *Rashi* on the appropriate verse) his blessing was that the Nile should rise at Pharaoh's approach — an instance of the Divine good being drawn down to this world. Pharaoh, however, was the King of מצרים — a word which means “Egypt” when vocalized one way, and which means “constriction” when vocalized differently.

---

151. [Devarim 33:14.]

152. See *Bereishis Rabbah* 10:6; *Zohar* I, 251a; and elsewhere.

Chapter 13

[Being thus the very archetype of a limited, nonspiritual conception of the universe,] Pharaoh was not only ungrateful, but claimed furthermore, “The Nile is mine, and I have made it.”

Parallels to this attitude may be detected in the divine service of every man, whether he be a businessman or a scholar.

In the world of business a man may incline to think, כחי זהה — “My strength and the might of my hand have made me this wealth.”¹⁵³ Even though the same man knows and believes that [in the words of the following verse] “it is [G-d] Who gives [him] the power to accumulate wealth”; even though he knows and believes that “it is the blessing of G-d that grants wealth”; even though he mentions the Name of G-d at every stage in his business dealings; — nevertheless, he may still think that it is the might of his hand, his own intellectual superiority, that is responsible for his prosperity. When success smiles upon him, therefore, he is prone to “grow bold in his wickedness,”¹⁵⁴ becoming inflated with pride in the fruits of his wisdom.

On the other hand, when his fortunes are bleak, such a man’s spirits will fall, and he will become depressed. In fact, however, both these reactions are unjustified. For since “it is the blessing of G-d that grants wealth,” he should experience equanimity in the face of both situations. And if his affairs have not succeeded, let him seek a fault in himself.

Similarly with one of those who “dwell in the tents”¹⁵⁵ of scholarship. Even though while he is at his books he keeps in mind that this is G-d’s Torah that he is studying, it is always possible that in the name of the Torah he will render a legal decision that contradicts it. In this he resembles the above businessman who, even though he believes with simple faith that “it is [G-d] Who gives [him] the power to accumulate wealth,” and even though he believes that “it is the blessing of G-d that grants wealth,” nevertheless grows buoyant and

153. [Devarim 8:17.]

154. [Tehillim 52:9.]

155. [Bereishis 25:27.]

הי' שותף בהפצת ענייני "משיח וגאולה"!!!
להקדשות ולפרטים נוספים:
טל.: (718) 753-6844 או (323) 934-7095
אימייל: info@torah4blind.org

Be A Partner
In Spreading *Inyonei Moshiach U'geula!!!*
To Dedicate This Publication
In Honor Of Your Family Or A Loved Ones
For More Info. Call:
(718) 753-6844 or (323) 934-7095
or email: info@torah4blind.org

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:
<http://www.torah4blind.org>

TO DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

of His infinite power. And it is this self-obscuring ascent that is intended in the above-quoted statement [of *Tikkunei Zohar*]: “G-d’s infinite light extends upward without bounds.”

opinionated when his affairs are doing well...and bothered and crestfallen when times are hard. The reason for these feelings is that his business stands on a mistaken foundation. His belief that “it is [G-d] Who gives [him] the power to accumulate wealth” is [not internalized, but rather] left at the level of simple faith; the principles guiding his business transactions, however, do not conform to the standards set by the Torah. And this explains the untoward results described above.

In similar fashion, though a scholar knows that what he is studying is G-d’s Torah, the very essence of his study and his knowledge may be faulty. Even while studying the Torah he may forget the Giver of the Torah. His study can become a mere intellectual exercise, so that even though he may well know what he has mastered, he may later follow the dictates of his independent intellect and arrive at conclusions that contradict what he has studied.

The same pattern may be observed on a wider scale. Though a person may receive his life-energy from G-d Himself, it is possible for him [to conduct his life in a manner that] contradicts G-dliness — because the light filters down to him through an abundance of *tzimtzumim* and stages of concealment. In the Holy Tongue this is hinted at in the very word for “nature” (טבע), which shares a root with the verb “to sink,” as in the phrase, טובעו בים סוף — “sank in the Sea of Reeds.”¹⁵⁶ Like something that sinks out of sight, the descending G-dly light becomes increasingly obscured until it reaches even the lowliest levels of creation.

---

156. [Shmos 15:4.]

14.

Nevertheless, [despite all this concealment,] it is written, ואתה מחיה את כולם — “You give life to them all.”¹⁵⁷ The reflection of G-dly light is drawn down and brings all creations into being from nothing to something, giving them life. This concept is expressed [in *Tanya*,] in *Iggeres HaKodesh*, Epistle 20: “A ray of a reflection of the radiation [of G-d’s light is found] in all beings that were created, formed and made....” This is a reference to the G-dly light and life-energy that is drawn down into all creations. In the words [of the *Talmud*], “He feeds [the whole world,] from the horned buffalo to a brood of vermin.”¹⁵⁸ This light and life-energy radiates and is drawn down to even the lowest of levels, as it is written, אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך — “If I soar up to the heavens, You are there; if I make my bed in the abyss, behold, You are there.”¹⁵⁹

[This awareness should lead to] a profound meditation on the greatness of G-d, on how He is drawn down level by level through all the stages of the downward progression of spiritual worlds, down to the level of the lowliest of creatures. It is within the reach of every man, including the simplest of men, to comprehend this concept, as he beholds the greatness of the Creator. (The perception of the greatness of G-d by thus meditating on the multitude of His creations is explained in the above-mentioned¹⁶⁰ *maamar* [in *Torah Or*] beginning *Vaeira*, in the course of an exposition of the verse, גדול ה' ... בעיר אלקינו — “G-d is great...in the city of our G-d.”¹⁶¹) Such meditation arouses a tumultuous reaction in one’s soul, for it springs from one’s own direct observation.

This [descent and enlothement at many levels] comes about because G-d’s light is essentially infinite; hence its

existence, granting it life — there are some creations that do not perceive their life-force as being of G-dly origin. Even though every man feels that there is a life-force that animates him, and clearly realizes that this life-force — and certainly not his body — is the core of his existence, nevertheless not everyone perceives this life-energy as being G-dly. This is particularly true in the wake of the many degrees of progressive concealment that even reach the stage at which a man can say, “The Nile is mine, and I made it”; or, “My strength and the might of my hand have made me this wealth.” Such a stance results from the extreme obscuring of the light; indeed, a person’s mind can thereby become so grossly insensitive that it will neither know nor feel that nature is G-dliness.

It is G-d’s infinite power that brings about this obscurity. Just as the extension of the light until the lowest levels comes about only through G-d’s infinite power, so too it is His infinite power that conceals. This is implied in the wording of the verse, אכן אתה א-ל מסתתר — “It is indeed You, G-d, Who hides.”¹⁶⁸ The multiple concealment is effected by “You”, by G-d Himself.

Corresponding to this *concealment*, there is a verse that speaks of G-d’s *revelation*: חסד א-ל כל היום — “G-d’s kindness endures throughout the day.”¹⁶⁹ The word “day” signifies revelation. That is to say, G-d’s revelation stems from His attribute of *Chesed* as expressed through the Divine Name *E-l*. [His revelation thus derives from G-d Himself.]

In the same way, the fact that G-d conceals Himself derives from “You”, from G-d Himself. This is the dual dynamic spoken of in *Sefer Yetzirah*: עומק רום ועומק תחת — “the ultimate height and the ultimate depth.” Just as “the ultimate depth” (i.e., the revelation and diffusion of Divine light even in the lowliest of levels) is an expression of G-d’s infinite power, so too is “the ultimate height” (i.e., the progressive ascent and withdrawal of the Divine light in the direction of self-concealment [within its Source]) an expression

157. [Nehemiah 9:6.]

158. *Avodah Zarah* 3b.

159. [Tehillim 139:8.]

160. [Cf. above, end of ch. 12.]

161. [Tehillim 48:2.]

168. [Yeshayahu 45:15.] Cf. *Zohar* III, 30b.

169. [Tehillim 52:3.]

allows for a sensation of independent existence and identity, was not at all perceptible.

Through the process of *tzimtzum*, the infinite light was concealed, and the [first and clearest] perception was of independent identity and existence. G-d's infinite light was not [openly] perceived. [Even after the *tzimtzum* G-d is still one with creation, in the spirit of the verse:] הלא את השמים ואת הארץ — “Do I not fill heaven and earth?”¹⁶⁶ The *tzimtzum* applies only from our perspective; in regard to G-d, it does not conceal at all. Indeed, His light diffuses after the *tzimtzum* just as before. As we say [in prayer], “You were [the same] before the world was created; You are [the same] since the world was created.”¹⁶⁷ Both states are absolutely identical, since for G-d the *tzimtzum* conceals nothing.

By way of analogy: When a teacher communicates a concept to his disciple, he desires that his saplings [i.e., his disciples] share his conception of it. However, in order to enable his student to cope with and internalize the concept, he may first have to entirely deflect the [overpowering] light of his own thought processes, and conceive an intellectual light that is filtered to suit the more limited capacity of the recipient. However, though the veils and *tzimtzumim* by which he does this are real from the student's perspective, they do not affect the teacher at all [for he still sees the full depth and breadth of his concept even as he presents it in its less dazzling form].

In the spiritual realms likewise, the limiting aspects of the *tzimtzum* affect only ourselves, while concealing nothing from their Initiator. Furthermore, even in regard to ourselves, the initial *tzimtzum* and so too the later ones are all intended for the ultimate purpose of revelation. As with the teacher, therefore, whose whole intent was that the recipient be enabled to receive, the *tzimtzum* does not really conceal at all.

Nevertheless, [it is because of the *tzimtzum* that] G-d's infinite light is not overtly perceived. Even with regard to *or pnimi* — that light and life-force which is en clothed *within* all

166. [Yirmeyahu 23:24.]

167. [Siddur Tehillas HaShem, p. 17, citing Tanna Dvei Eliyahu Rabbah, ch. 21.]

unlimited power of expression. It can descend to the lowest of levels. Furthermore, wherever it is drawn down and diffused it is not affected nor changed. Accordingly, [the way in which it animates creations is different] from the manner in which the soul animates the body, for the soul is affected by what happens to the body in which it resides. By contrast, the only aspect of the G-dly light that can be affected by its enclothing in creatures is that [lower] level of life-energy called *ch* [lit., “power”]. This stems from the vessels of the Worlds of *Beriah*, *Yetzirah* and *Asiyah*, and these vessels, as is cited in the above-mentioned Epistle [20] of *Iggeres HaKodesh*, represent “the beginnings of [seemingly independent] existence.” Hence it is possible for them to be changed and affected [by their enclothing in creation]. This is not the case with [that aspect of G-dly emanation called] *amar*, the life-giving light, because it remains transcendent.

This concept is expressed in a comment of the *Zohar*¹⁶² on the verse, אין קדוש כהי — “There is none holy as G-d.”¹⁶³ “There are many levels of holiness,” says the *Zohar*, “but none as holy as G-d.” His manner of holiness differs from the holiness that is found within the order of creation. Though the latter manifestations of holiness are separate, their holiness lies in the fact that they are not enclothed in creations. When, however, they are enclothed in creations, they are “grasped” within them — and this causes change. The holiness of G-d, i.e., the above-mentioned *Or*, is different in that it does not [generally] enclothe itself in creations; and when it does, it is not “grasped” [i.e., limited] by them, for it is essentially transcendent.

Physical light provides an apt analogy: it illuminates, while remaining uninvolved in the space it reaches. The light that shines through a red, green or white glass,¹⁶⁴ for example,

162. III, 44a; see also *Likkutei Torah* on *Shir Hashirim*, opening passage of the first *maamar* beginning *Tze'edah U'Re'edah*.

163. [I Shmuel 2:2.]

164. This analogy is cited in the *Pardes*, *Shaar* 4, ch. 4, as an illustration for the *Sefiros*. It could be suggested that these three particular colors were named because they represent the three *kavin* [i.e. modes of Divine influence: *Chesed*,

assumes a different appearance in each case, yet the light itself remains uncompounded and colorless. Even when it appears to be “enclothed” in the glass, it is not “grasped” by it, but retains its transcendent independence.

In like manner, the Divine light and life-energy that animates creation is not changed or affected. Since the light is by nature infinite, its expression is also infinite: it is drawn down to the last and lowliest of creatures, everywhere remaining uncompounded and unchanged, its very simplicity making possible its endless manifestations. This is what is meant by the above-quoted statement that “G-d’s infinite light extends...downward without end”: it is expressed and revealed even in the lowliest of the lowest levels of creation.

15.

Just as G-d’s infinite light extends downward, with innumerable expressions and unlimited revelation, so, too, it “extends upward without bounds”; i.e., [it becomes united with its Source to the point that] it becomes hidden. [These levels proceed,] concealment after concealment, elevation after elevation, causing an absence of light and revelation. This, in general terms, is the [self-limiting] process of *tzimtzum*, whereby the G-dly light becomes concealed and incorporated within G-d’s essence, His *Atzmus*.

Before the *tzimtzum*, G-d’s infinite light was overtly revealed. As stated in *Etz Chayim*, “Before the emanation of any being, there was a sublime, simple light pervading the whole of existence.” That is to say that there was a boundless revelation of G-d’s infinite light: the [first and clearest] perception was of this light, while independent existence and identity were not perceptible at all.

A statement of *Avodas HaKodesh*¹⁶⁵ will help clarify this subject: “Just as the Infinite One possesses power with an infinite dimension, so too does He possess power with a finite dimension. For if you were to say that He possesses infinite power but not finite power, you would detract from His perfection [for there would be an area, the realm of finitude, that would remain outside the context of G-dliness — which is impossible], for G-d is the ultimate perfection.”

G-d’s perfection is thus reflected by His capacity to encompass both potentials.

Before the *tzimtzum*, the unlimited aspects of G-d’s infinite light were revealed and His power of limitation was concealed. The above quotation from *Etz Chayim* refers to this state when it speaks of “a sublime, simple light” (i.e., G-d’s infinite light) “pervading the whole of existence”; i.e., it alone was perceptible, while His power of limitation, which

---

Gevurah and *Tiferes*]. See *Zohar* I, 71b; *Likkutei Torah* on *Shir HaShirim*, end of the *maamar* beginning *Hinach Yafah*.

---

165. Part I, p. 288. On this entire subject see *Hemshech Rosh HaShanah* 5710, ch. 27ff; the *maamar* beginning *Margela BePumei*, 5709 (*Kuntreis* 65); and elsewhere.